

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز شنبه (۱۰) اسفندماه ۱۳۴۷

فهرست مطالب:

۲ - ادامه مذاکره در کلیات گزارش کمیسیون بودجه راجع به بودجه سال ۱۳۴۸ کل کشور .
۳ - تعیین موقع جلسه آینده - ختم جلسه .

۱ - قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

مجلس در ساعت نه و سی دقیقه بعد از ظهر بر ریاست آقای عبدالله ریاضی تشکیل گردید

۱ - قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .

رامبد - با حسابیکه کردیم و درآمد ناخالص ملی را چیزی کمتر از ۵۰ میلیارد تومان و بودجه دولت را چیزی بیش از ۳۳ میلیارد تومان دیدیم به این نتیجه

رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود .
(بشرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه آقایان :

رسیدیم که در حدود ۶۷ الی ۷۰ درصد درآمد ناخالص ملی بوسیله دستگاه دولت و سازمانهای مختلف وابسته بدولت خرج میشود حال ببینیم این رقم ۷۰ درصد چگونه حاصل شده؟ این نسبت در صد در سال ۳۸ پانزده درصد بوده در سال ۴۵ به ۲۳ درصد رسیده یعنی در فاصله ۷ سال از ۱۵ درصد به ۲۳ درصد یعنی فقط ۸ درصد اضافه شده ولی در این دولت در ظرف سه سال از سال ۴۵ تا سال ۴۸ رقم ۲۳ درصد به رقم ۷۰ درصد رسیده بنده عرضی ندارم فقط حساب بکنید آیا حسن روابط ملت و دولت و یارضایت و اعتقاد ملت از دولت برای پیشرفتهای اساسی مملکت لازمست یا لازم نیست؟ اینهمه قبضه کردن کارها در دست دولت طبعاً باعث ایجاد توقعات بحق مردم از دولت خواهد شد ولی با سازمان فعلی ما یک مرتبه این حجم بودجه و کار را در اختیار دولت گذاردن از لحاظ اجتماع و روابط بین مردم و دولت نکته قابل تأملی است قبول میکنم خود مردم

اسدی - اهری - د کتر خطیبی - د کتر رشتی - ریگی
د کتر ستوده - شکبیا - شیخ بهائی - فخر طباطبائی - مهندس
متمدی - مهندس معینی زنده - د کتر کاکیک - د کتر بیگانگی
غالب بی اجازه آقای:

کریم بخش سعیدی .
غائبین مریض - آقایان :

د کتر اسدی - بختیار بختیارپها - بوشهری - پرویزی
نیمار حکیمیان - سعیدوزبری - سلیمانی کاشانی - شیخ
الاسلامی - صادقی - د کتر ضیائی - فولادوند - فیاض
د کتر قهرمان - مرندی - مروتی - مصطفوی نائینی - تیمسار
هما یونی - امام مردوخ - ارسنجانلی .

۲ - ادامه مذاکره در کلیات گزارش کمیسیون بودجه راجع به بودجه سال ۱۳۴۸ کل کشور

رئیس - وارد دستور میشویم کلیات لایحه بودجه سال ۱۳۴۸ کل کشور مطرح است آقای رامبد تشریف بیاورید .

نمی‌توانند ذوب آهن را در مملکت درست بکنند باید دولت بکند شاید برای نظارت بر قیمت‌ها هم لازم باشد که دولت يك مؤسسه داشته باشد که عنداللزوم وارد عرصه بازار شود ولی ما آنها مملکتی نیستیم بالاخره با اوصاف و بظرفانه باید قبول بکنیم که قسمت زیادی از کارها را می‌شود با وسائل مقتضی مردم داد و مردم را در کارهای خودشان راهنمایی کرد و بعد نتیجه گیری کرد تا مردم در کار خودشان ذی‌سهم باشند بنده در این قسمت تصور نمی‌کنم نه از دولت و نه از نمایندگان محترم ملت کسی باشد که نتواند منکر این عدم تعادل در نسبت حجم بودجه و درآمد ناخالص ملی بشود پس این اولین عدم تعادل اما يك نگاهي بدو بدهای که ما به این رقم بودجه ۱۳۳ میلیارد تومان رسیدیم مبنای مقایسه را اجازه بفرمائید که از سال ۴۴ بگذاریم برای اینکه بطور قطع از سال ۴۴ این دولت مسئولیت داشته سال ۴۴ جمع کل بودجه ۱۷ میلیارد بود سال ۴۵ به ۱۹ میلیارد رسید سال ۴۶ به ۲۱ میلیارد و سال ۴۷ به ۲۷ میلیارد و سال ۴۸ به ۳۳ میلیارد تومان بالاخره نتیجه بودجه سال ۴۸ با مقایسه سال ۴۴ بودجه این دولت صد درصد زیاد شده جناب دکتر یگانه جواب بفرمائید با دعای خودتان که این ارقام هنوز محرز نیست اما سال رشد اقتصادی ما ۱۲ درصد بود و سال قبل کمتر از این بود و سال قبل تر باز کمتر بفرش آنکه هر ۴ سال را با رشد اقتصادی ۱۲ درصد حساب کنیم ۴ تا ۱۲ تا می‌شود ۴۸ تا یعنی درآمد ناخالص مملکت در این چهار سال اخیر ۴۸ درصد اضافه شد ولی بودجه شما صد درصد اضافه شد (دکتر کیان - ارقام قبلی در بودجه منعکس نیست) (دکتر میرعلاء - تصاعیدی بالا می‌رود) بنده خواهش می‌کنم نسبت باین اعداد نه تنها ایراد نگیرید بلکه اگر بخواید ایراد بگیرید بزرگترین تهمت را بدولت زده‌اید که او را غلط و دروغ چاپ می‌کند (صحیح است) بنده خواهش می‌کنم جناب آقای دکتر میرعلاء یادداشت بفرمائید جناب آقای دکتر میرعلاء راجع بر نوشت افرادی که شما بنام نمایندگان آنها اینجا جمع شده‌اید صحبت می‌کنم نه من حق دارم حرف گزاف بزنم نه شما حق دارید حرف غیر واقعی بزنید (صحیح است) این ارقامی را که می‌خوانم یادداشت بفرمائید و هر رقمش که

اشتباه بود من فرمایش از نمایندگان استعفا میدهم (فرچو راو - اگر ملامت هم بفرمائید ایشان یادداشت میکنند) بنابراین با حسابی که دولت ارائه داده و بنده در محاسبه این رشد اقتصادی دستی نداشته‌ام آن چیزی بود که جناب آقای نخست وزیر اینجا اعلام فرمودند که ما سالانه ۱۲ درصد رشد کرده‌ایم بفرش اینکه از ۴ سال قبل رشد اقتصادی ما بهمین میزان بوده باشد میشود ۴۸ درصد ولی رقم بودجه شما در این مدت نزدیک بدو برابر رسیده پس عدم تعادل دوم را یادداشت بفرمائید اما نکته‌ای دیگر در این رقم ۵۷ میلیارد ریالی که شما در جمع کل سه بودجه عادی برنامه و سازمانهای وابسته اضافه کردید ۲۶ میلیارد مربوط بودجه عادی است هشت میلیارد بودجه سازمان برنامه اضافه شده در حالیکه بنا با اصول اقتصاد سیاسی مملکت از زیاد بودجه برنامه‌های سالم و از زیاد بودجه عادی غیر سالم است بودجه عادی شما ۲۶ میلیارد اضافه شده بودجه برنامه شما فقط ۸ میلیارد اجازه بفرمائید که عدم تعادل سوم را هم یادداشت بفرمائید اکنون بمناسبت تکرار عدد ۱۲ درصد رشد اقتصادی و با اصطلاح مکرر درآمد ناخالص ملی چند کلمه‌ای راجع باین درآمد و این عدد تجزیه و تحلیل کنم قبل از همه چیز بنام يك ایرانی منم: نهایت خوشوقت هستم که این رشد اقتصادی نصیب ملت ایران شده احتیاجی هم بمقایسه با سایر ممالک نمی‌بینم دوست ما جناب مصطفوی نائینی و کیل نائین فرمودند که در برزیل چه می‌گذرد در آرژانتین چه می‌گذرد منم شما می‌گویید در ژاپن بدون توجه بشرابط ثبات قیمت‌ها به رشد ۱۸ درصد هم رسیده‌اند ولی بارها در اینجا تکرار کردم ما نه بشرق می‌گردیم نه بغرب می‌رویم و ندیم سیاست مستقل خود را داریم از این توفیق استثنائی و فوق العاده ۱۲ درصد رشد با شرایط ثبات نسبی قیمت‌ها نهایت خوشوقتمیم (احسنت) اجازه بفرمائید ببینم این رشد ۱۲ درصد در بخشهای اساسی تشکیل دهنده این رشد چگونه تقسیم شده رقم هفت هشت ده سال اخیر را می‌بینیم بنابراین ارقام متوسط این رشد است جناب آقای دکتر ولیان یادداشت بفرمائید رشد کشاورزی صرف نظر از ۸ سال گذشته که سالانه ۱/۴ درصد بوده امسال ۳/۴ درصد نزدیک میشود یعنی در تمام ۸ سال جمع رشد کشاورزی

۱۱ درصد بوده در حالیکه در مدت مشابه رشد آب و برق ۱۵۵ درصد (بکنفر از نمایندگان - خوب بسیار آمده) رشد اقتصادی در رشته صنایع ۱۴۱ درصد رسید و همزمان آن رشد ما در بخش نفت ۱۱۹ درصد بوده این ارقام را به حتمی که بعد نتیجه گیری می‌کنم بفرش میزان میرسانم اجازه بفرمائید که با توجه بر رقم ۱۱ درصد در بخش کشاورزی رقم ۱۵۵ درصد در بخش آب و برق رقم ۱۴۱ درصد در بخش صنایع رقم ۱۱۹ درصد در قسمت نفت و بالاخره با توجه باینکه بگفته وزیر اصلاحات ارضی شما در هر حال هنوز در حدود ۶۰ درصد از شما زمین این مملکت جزو روستا نشینان محسوب میشود و رشد آنها از تمام بخش‌ها فوق العاده کمتر است عدم تعادل چهارم را یادداشت بفرمائید حال بدبینید که چه مسائلی باعث این رشد ۱۲ درصد شده و آقای هزاره تنظیم کننده گزارشات اساسی دولت شما قبول می‌کنید که سرمایه‌گذاری فعالیت بخش خصوصی جلب سرمایه‌های خارجی، تأمین اعتبار از داخل و خارج همه اینها از برکت ثبات سیاسی و امنیت اساسی مملکت ما است (صحیح است) من کاری ندارم که این امنیت را دولت فراهم کرده یا از قبل هم این امنیت فراهم شده بود پس همه قبول می‌کنیم که قسمت اول ریشه و موجب این رشد ثبات سیاسی و امنیت اساسی است که قطعاً باین دولت مربوط نیست تصور می‌کنم اگر آقای وزیر اقتصاد اینجا تشریف داشتند (بکنفر از نمایندگان - معاونشان هستند) قبول می‌کردند که تا حدی هم توسعه بازرگانی خارجی ما با ممالک شرقی اروپا در سهم خود باین فعالیت کمک کرده صحیح است یا خیر؟ جواب بمن بفرمائید صحیح است یا خیر؟ بنده باید بدانم آیا ذوب آهن، مبادله ممالک شرقی، لوله کشی گاز در این رشد مؤثر بوده یا نه (فرچو راو - اینها اصولی است که همه قبول دارند) بله مؤثر بوده ولی این امور که بر اساس اتخاذ سیاست مستقل ملی حاصل گردید این را همه قبول دارند من رشد‌های اساسی که موجب امکان این رشد اقتصادی بود تجزیه و تحلیل می‌کنم تا سهم هر يك از دستگاہها یا اشخاص معلوم شود پس قسمت طول ثبات سیاسی و امنیت، قسمت دوم سیاست مستقل ملی اما يك قسمت دیگر که ضمن

فرمایشات منصفانه خود آقای نخست وزیر منعکس بود که در بخش کشاورزی همان رشد نسبی هم بر اثر امضای مساعد جوی بوده است و اگر در آمد نفت را هم اضافه کنیم و به این ترتیب نتیجه گیری کنیم که این رشد بر اساس ریشه‌های ثبات سیاسی، سیاست مستقل ملی در آمد نفت و امضای مساعد جوی و بالاخره اگر در قسمت امور بین‌بخش‌ها و هندسه‌ی قائل بشوند طبق گزارش خود دولت یکی وزارت دارائی و یکی سازمان برنامه و یکی بانک مرکزی بود ما در حال سهم وزراء حزب ایران نوین با قضاوت خود شماست پس در مورد رشد اقتصادی ملاحظه کردید یکی نحوه تقسیم این رشد که متوجه شدید غیر متعادل است، یکی مبنای اصلی موجبات این رشد که توجه کردید سه وزراء حزب ایران نوین ارتباطی ندارد و دیگر می‌خواهم یکی در نحوه تولید و تهیه این رشد و یکی در استفاده این رشد با توزیع این رشد بین طبقات اجتماع صحبت بکنم بفرمائید جناب آقای نخست وزیر میزان سرمایه‌گذاری سهمش از درآمد ناخالص ملی به ۲۰ درصد شاید به ۲۱ درصد رسیده جای خیلی خوشوقتی است رقم رشد که مکرر بآن برخورد می‌کنیم ۱۲ درصد است همه این اندازه میدانید که میزان رشد با میزان سرمایه‌گذاری يك تناسبی دارد و ما ۲۰ درصد سرمایه‌گذاری کردیم ۱۲ درصد بهره‌برداری کردیم مفهوم آن چیست؟ این است که نسبت بهره‌برداری به میزان سرمایه فوق العاده بود (صحیح است) اما متأسفانه این اصل بجای بدی خانم پیدا میکند (دکتر دادفر - این تئوری درست نیست) ۲۰ درصد درآمد ناخالص ملی ما عبارت از تئیل نهائی پس انداز است که سرمایه‌گذاری شد و نتیجه حاصله ۱۲ درصد رشد اقتصادی است همه میدانند که با مدیریت صحیح اگر يك رشد سالمی بخوایم داشته باشیم چهار برابر آن باید سرمایه‌گذاری شده باشد چهار برابر ۱۲ درصد یعنی ما ۴۸ درصد درآمد ناخالص ملی را باید سرمایه‌گذاری کرده باشیم که چنین سرمایه‌گذاری نداشتیم نه کردیم پس باید با سرمایه کمتر بهره‌برداری بیشتر کرده باشیم اما این سرمایه‌گذاری دو قسمت شده یکی در سهم بخش دولتی است که سهم بخش دولتی طبعاً چون در سرمایه‌گذاریهای اساسی و زیر بنای اقتصادی مثل جاده مثل سد

مثل کارهای بزرگ دیگر میباشد هیچ وقت بهره برداری زیاد و فوری از چنین سرمایه گذاری اساسی حاصل نمیشود یا به اصطلاح آنچه میگویند ضرر سرمایه اینگونه سرمایه گذاری در حدود ۴ یا ۵ درصد کمتر نمیشود و نتیجتاً رشد حاصل از آن خیلی کم خواهد بود پس این اضافه رشد از کجا فراهم شده این آقای دکتر اقتصاد خوب میتواند بشما بگوید این اضافه بر اثر بهره برداری زائد از حد متعادل بخش خصوصی نسبت به سرمایه است که گذاشته شده که تازه به آن عدد ضرب سرمایه دولتی یعنی با عدد چهار و پنج دولت که معدل گرفته شده این رقم معدل آن شده و این نوع سرمایه گذاری نمیتواند سرمایه گذاری سالمی باشد جناب آقای دکتر یگانه نظارت و فعالیت و هدایت بخش خصوصی نسبت به سرمایه گذاری که کرده اند و میزان بهره برداری که کرده اند در این مورد باز عدم تعادل جدیدی بوجود آورده بنده خیلی معذرت میخواهم که با این نوع بحث ها حقاً موجب خستگی شما را فراهم میکنم آقایانی که در این کار سهم هستند خیال میکنم متأسف نمیشوند از اینکه این تذکرات داده شود (دکتر غلامرضا عیسی - آقای رامبد شما نفت را هم جزو سرمایه آوردید؟) البته، بنده برای نتیجه گیری از این قسمت خسته کننده این مقدمه را شروع کردم برای اینکه نتیجه اش بمولکین شما آقایان بستگی مستقیم پیدا میکند و آن این است که متوجه شدید رشد اقتصادی ما در سهم کشاورزان اگر امسال به ۴٫۳۵ برسد با توجه به ازدیاد جمعیت این طبقه کم و بیش از همان ۱/۴ تجاوز نمیکند رشد اقتصادی کارگران بشهادت جناب آقای خسروانی بعد از ۷، ۸ سال تازه حداقل دستمزد مورد تجدید نظر قرار میگیرد گفتیم هزینه زندگی ۱/۵ درصد ترقی کرده بنده قبول میکنم ولی بطور قطع این ۱/۵ درصد در تمام اجناس بطور مساوی که نیست این متوسط از دیاد هزینه زندگی است و میدانید که فقط در ظرف یکماه افزایش قیمت پوشاک ۳ درصد تجاوز کرد میدانید فقط در ظرف یک ماه افزایش قیمت خوراک ۱/۵ درصد تجاوز کرد میدانید که در دوره تصدی دولت حاضر مالیاتهای مستقیم ۹۰ درصد ترقی کرد. بنابراین در اینکه رشد اقتصادی ما با میزان قبایل توجهی بالا رفته در این اشکالی نیست در

این که فرمایش شاهنشاه بزرگ را نمیتوانیم تکذیب کنیم که فرمودند که متأسفانه رشد اقتصادی در بخش روستایی بسیار بسیار ناچیز بوده و باید در این قسمت همت کرد در این هم شکی نیست نتیجه گیری میکنیم که عواید این رشد بصورت عادلانه تقسیم نشده اساس تحول بزرگ ایران بر این بود که طبقات وسیع تر و بیشتری از زندگی بهتر متمتع بشوند نه اینکه هزاران نفر که تا پنج سال ۱۰ سال قبل هیچ در زندگی نداشتند امروز از صد ها میلیون تومان بیشتر دارند با اصطلاح اقتصادی منحنی لرنس سیر صعودی میکنند یعنی اختلاف طبقاتی بیشتر شده لذا دولت باید متوجه باشد که صاحبان دستگاههای بزرگ بخش خصوصی باید مواظب و وظیفه اساسی خود باشند در سال آینده ما برای جبران این عدم تعادل باید سیاست جدیدی اتخاذ کنیم باید در مملکت عدالت اجتماعی برقرار کنیم همچنانکه خود شاهنشاه میفرمایند (این منطقی نیست که یک عده از فرط ثروت ندانند با پول خود چه کنند و عده ای از گرسنگی بمیرند) آقای معاون وزارت دارائی وجود کالای قاچاق لوکس در یک اجتماع چه معنائی دارد من برای شما تشریح میکنم یعنی عده ای آنقدر به ثروت رسیده اند که از بر آورد احتیاجات زندگی خودشان دیگر تمتع و حظی حاصل نمیکند و محتاجند برای سیراب کردن هوس و لذائذی که طالبند به چیزهایی متمول شوند که از دسترس همه کس خارج است و اشیاء لوکس قاچاق خارجی با قیمت های گران بخرند من آرزو میکنم که همه ملت ایران بتوانند از زندگی عالی و مرفه حتی لوکس برخوردار باشند ولیکن اگر این توزیع عادلانه رشد اقتصادی صحیح انجام گرفته بود در تقسیم رشد بین بخش های مختلف توجه کافی انجام گرفته بود این نتیجه فعلی بهتر از این میشد پس نکته ای که بجناب آقای هزاره بخصوص یادآور میشوم ترتیب تعادل عرضه و تقاضای کل بعد تعادل عرضه و تقاضای متناسب در هر بخش هم چنین تعادل تولید و مصرف با هم دیگر و بلافاصله برای امکان مصرف بالا بردن سطح اشتغال در قسمت نیروی کار که بعداً در آن باره بحث خواهیم کرد اما حال بیا بیایم به تعادل خود بودجه نظری کنیم

راجع به تعادل بودجه در دنیا امر و دیگر صحبت بر این نیست که چه مبلغ میگیریم و همانقدر خرج میکنیم تعادل بودجه باید یک تعادل سیاسی و اقتصادی و اجتماعی بدنبال داشته باشد و چرا اصولاً اینقدر اهمیت میدهند به تعادل بودجه، گرچه هیچ مملکتی بر اثر عدم تعادل بودجه متوقف نشده ولی عواقبی بر آن مترتب است اگر بودجه متعادل نباشد دولت قادر به پرداخت تعهدات خود نیست یا ناچار میشود بیش از سلامت اقتصاد مملکت اسکناس چاپ بکند یا دچار وام از خارج میشود و در هر حال هر کدام از اینها یک عواقب مخصوص بخود دارد که بحمدالله وضع مملکت مادر حال رشد اقتصادی انشاء الله با چنین مسائلی مواجه نخواهیم بود ولی با توجه به مملکتی مثل مصر که اکنون بر اثر بحران اقتصادی ناچار گردیده به قرضه اجباری ملت راحت فشار گذارد لذا برای آنکه ما بتوانیم این رشد اقتصادی را که حاصل کردیم با خشنودی ادامه بدهیم باید مطالعه بکنیم که تا چه اندازه بودجه ما متعادل است و تا چه اندازه باید احتیاط بکنیم. برای تعادل داشتن بودجه کل مملکتی باید توجه داشت که ما در واقع سه بودجه جزء داریم بودجه ادارات برای کار عادی دولت، بودجه سازمان برنامه برای امور عمرانی - بودجه مؤسسات بازرگانی و انتفاعی وابسته بدولت برای امور اقتصادی و برای تعادل هر یک راه جداگانه است در بودجه عادی ادارات بهترین راه تعادل صرفه جوئی از خرج های زائد است بعد میبینیم در این بودجه چنین کاری کرده اند یا نه برای بودجه مؤسسات بازرگانی و انتفاعی وابسته بدولت بهترین راه تعادل بودجه این مؤسسات آنست آنچه را دولت بتواند از سر خود باز کند بدهد بدست مردم یعنی به بخش خصوصی آزادی بدهد یعنی همان اصلی که در انقلاب اساسی ایران راجع بکار خانات دولتی مطرح بود و بالاخره در قسمت بودجه صحیح برنامه ای اساسی بودجه برنامه ای خود برای متعادل کردن رشد و هدف است و آن نمیتواند غیر متعادل باشد یعنی اگر یک برنامه ای از لحاظ اقتصادی مملکت با توجه به تمام جهات مفید نباشد طرح چنین برنامه مورد ندارد و اما بر اثر یک بودجه واقعی متعادل نباید کلیه افراد ملت که خارج این دیوارهای مجلس در نقاط مختلف مملکت زندگی میکنند در حدیسی از یک زندگی مرفه

بر خوردار باشند و نیز این ردیفی که در این جلوه باسم وزیر نشسته اند هر روز جهت تأمین درآمد برای خرجهای جاری که تصویب شده نگران نباشند تا وقت دولت فقط صرف تأمین هزینه های روزمره بشود اکنون اهم بودجه را از این باب باید قدری حلاجی کنیم هزینه مسلم شما ۳۳ میلیارد تومان آنچه که از درآمد پیش بینی شده مسلم است ۲۷ میلیارد است که تفاوت آن را با اصطلاح خودتان باید از طریق تأمین اعتبار ترمیم کنید جناب آقای هزاره بنده چون دیدم که یادداشت کردید و این عدم تعادل را قبول کردید بحثی نمیکند ولی از این مطلب که بگذریم میآئیم به قسمتی از این بودجه کل که بودجه عادی ادارات دولت است و اصولاً رایی که مجلس میدهد فقط نسبت بآن بودجه است جمع هزینه آن ۱۲۴ میلیارد ریال جمع درآمد آن با استثنای طرحهای مستمر ۱۰۲ میلیارد ریال بقدر کم آمدن ۲۲ میلیارد ریال یعنی ۱۷ درصد گویا این عدم تعادل هفتمی است اما اجازه بدهید به قسمت بعدی بپردازیم و اصولاً این افزایش ۵۷ میلیارد ریال بدو بودجه کل مملکت ببینیم آیا بصورت متعادلی تقسیم شده؟ چون شنیدن ارقام خسته کننده است بنده فقط نتیجه را اشاره میکنم افزایش بودجه کل ۲۱ درصد، افزایش بودجه عادی ۲۶ درصد و افزایش بودجه برنامه ای غیر مستمر یعنی کارهای عمرانی ۱۰ درصد در حالی که بگفته علمای اقتصاد ترتیب اهمیت بودجه های مختلف که باید باز دیاد آنها توجه شود به ترتیب عبارتند اول از بودجه عمران (برنامه) بعد بودجه عادی و جاری دستگاههای دولت در حالی که افزایش بودجه های مزبور در این بودجه دولت شما درست برعکس عمل شده. راجع به منابع درآمد این بودجه مالیات مستقیم سال قبل ۴/۵ درصد کل درآمد را تشکیل میداد و در سال آتی در حدود پنج درصد بنوبه خود خوشوقتیم اما مالیات غیر مستقیم سال قبل ۱۲ درصد را تشکیل میداد سال آینده ۱۴ درصد را تشکیل میدهد یعنی اگر در مالیات مستقیم نیم درصد کل درآمد توفیق پیدا کردیم در مالیات غیر مستقیم دو درصد اضافه کردید میدانید که مالیات مستقیم را قاعدتاً طبقه مرفه میدهند و مالیات غیر مستقیم را همه مصرف کنندگان میدهند لذا در این قسمت بهتر است یک مقایسه ای برای

کار دولت در مدت تصدی چهار سال بکنیم در این چهار سال اخیر وصول مالیات مستقیم ۱۲ درصد بالاتر رفته بسیار خوب است ولی از طرف دیگر مالیات غیر مستقیم که ۲۳ میلیارد ریال بود به ۴۴ میلیارد رسید یعنی ۲۱ میلیارد / ۹۰ درصد اضافه شده. افزایش تصدی دولت در مؤسسات که نفت هم جزء آنست ۶۰ الی ۶۵ درصد. خدمات یعنی برای آنجیزی که اکثر کسی میخواهد شناسنامه اش را بگیرد رونوشت بگیرد یا کاری دارد که دولت برای انجام آن کار حقی میگیرد و امثال آن ۱۳۰ درصد. یعنی این ارقامی است که اگر بودجه ۴۴ را ملاحظه کنید مبینند این اقلام چه بوده و حالا چه شده است و بالاخره تأمین اعتبار از منابع دیگر و وام رادولت فعلی در بودجه سال ۴۴ با ۱۸ میلیارد ریال شروع کرد و در سال ۴۸ به ۵۳ میلیارد یعنی ۳۰۰ درصد رسانید (دکتر دادفر - از بانک مرکزی این اعتبار را بفرمائید ؟) به تجزیه و تحلیل آنهم میرسیم. جناب آقای هزاره میدانند که اضافه شدن فوق العاده بخش پنجم که تأمین اعتبار از منابع دیگر اصطلاح شده بهیچوجه مصلحت نیست لازم است توجه بفرمائید من چرا روی مالیاتهای مستقیم تکیه میکنم که باید رویه دولت ادامه یابد توضیح میدهم قسمت مهمی از سرمایه اکثر مؤسسات تولیدی بخش خصوصی فعلی ما از اعتبارات دولت است، ارز مورد نیاز آنها از درآمد نفت زمین آنها که بر اثر عمران شهری قیمتش بچند برابر رسیده همچنین بازار داخلی بر اثر حمایت یکطرفه دولت در انحصار تولیدات آنها قرار گرفته و ملت ایران از درآمد کمرب کالای متشابه صرف نظر کرده، اشیاء مورد نیاز این صنایع با تخفیف یا بدون کمرب وارد شده، جنس را بنا کیفیتی باین تر و با قیمتی بالاتر از استاندارد بین المللی به ۲۶۹ میلیون جمعیت ایران مصرفش را تحمیل میکنیم، تا صاحبان صنایع ما بدرآمد قابل توجهی میرسند لذا با چنین مزایایی که از حمایت دولت و موقعیت مملکت برخوردار میشوند باید سهم خود در بودجه مملکت با پرداخت مالیات حقه کمک بکنند با خبر (دکتر دادفر - اضافه درآمدها از کجا حاصل شده؟) متناسب نیست جناب آقای دکتر (قراچورلو - معافیتها را منظور بفرمائید صنایع معافیت پنج ساله دارند.) حال صرف نظر از یک مقایسه اینکه در تعادل

بودجه عادی کردم بهتر است يك نگاهی هم به بودجه برنامه‌های بکنیم بودجه برنامه‌های میا بطور کلی ۳ رقم درآمد دارد یکی درآمد نفت، یکی تأمین اعتبار از منابع دیگر، یکی هم درآمد خود برنامه، بکرم غیر عادی اینجا چشمگیر همه شده منم بودجه را خیلی مطالعه کردم مطلب روشن نشد آن این است سال قبل درآمد سازمان برنامه از منابع خود سازمان ۷۰ میلیون تومان بود سال ۴۸ آنرا ۲۷۰ میلیون تومان پیش بینی کرده اند این ۲۰۰ میلیون تومان قطعاً از يك محل است که باید نماینده محترم دولت توضیح بفرمایند اما قسمت اعظم بودجه برنامه از نفت است ما سال قبل سازمان برنامه از درآمد نفت ۵۰ میلیارد دادیم و امسال ۶۳ میلیارد و با این حساب قاعدتاً باید در حدود ۷۹ میلیارد ریال درآمد نفت ما باشد که در حدود يك میلیارد و پنجاه میلیون دلار برآورد شده باشد در باره نفت چند کلمه مقدمه باید عرض کنم و بعد برویم سر سهم سازمان برنامه. مسائل تشنجات خاور میانه عربی همه روزه در صدر اخبار روزنامه ها جلب نظر همه خوانندگان را میکند دول بزرگ یکی بطرفداری ممالک عربی یکی به خوااهی نژاد اسرائیل هر روز بیکدیگر اولتیماتوم میدهند ولی اگر بیک دوسه رقی میربوط به نفت نگاه بکنیم مبینیم که این اولتیماتومها و تشنجات نه از راه بشر دوستی و توجه به اعراب نه بخاطر محبت اسرائیل و یا عناد بلکه بخاطر گنجی است که در این خاور میانه خوابیده و آن توجه به این سبب است یعنی ۷۰ درصد از منابع ذخیره نفت دنیا در خاور میانه است (صحیح است) و از این ۷۰ درصد در حدود ۱۲ درصد از کل نفت دنیا یعنی ۱۰ درصد نفت خاور میانه در ایران در سرزمین ماست همچنانکه هر ثروت مندی برای حفظ و بهره برداری از ثروت خود باید توجه و مراقبت کند ما هم در قسمت نفت باید توجه و مراقبت کنیم مثلاً هر ایرانی تنها نباید رقم درآمد نفت هزار و پنجاه میلیون دلار که بعد بیزان صحیح آن رقم میرسیم توجه بکند وقتی که برای دفاع خلیج فارس لایحه‌ای میآوردند باید بدانند که چرا با توجه مخصوص تصویب میشود و از جمله همه عوامل مهم برای حفظ همین درآمد است وقتی که برای خلیج فارس صحبت میکنیم باید ملت ایران بدانند

که خلیج فارس تنها يك خلیج عادی نیست بلکه بزرگترین راهروی عبور نفت دنیا این خلیج فارس ما است (صحیح است) خوب راجع بیک چنین مطلب به این مهمی من از دولت خواهش میکنم يك توضیح بفرمایند طبق ارقام رسمی خود دولت از دیروز تولید نفت در سال قبل ۲۳ درصد بود و امادرسال جاری فقط ۹ درصد ولی در سال قبل که اضافه تولید ۳۳ درصد بود ۱۳ درصد اضافه درآمد نفت در بودجه گذاشتید امسال که اضافه درآمد نفت ۹ درصد بود شما ۱۴ درصد در قسمت نفت اضافه درآمد گذاشتید این مطلب چگونه محاسبه شده در هر حال این نکاتی است که مجلس شورای ملی باید روشن بشود حالا ممکن است بگوئید که این مطلب به حوزه جدید ساسان - لاپکومربوط است ممکن است مربوط باشد اما توضیح دولت در این مورد لازم است بیاچ به نفت طبق آماری که خود منابع نفتی دنیا داده اند مدعی هستند که نفت دنیا بطور متوسط تا ۴۰ الی ۵۰ سال دیگر ذخیره‌های شناخته شده اش تمام خواهد شد و از این ذخیره‌ها آنچه که به نسبت فعلی استخراج میکنند منابع امریکا تا ۱۰-۱۲ سال دیگر تمام میشود و ذخائر نفتی خاور میانه تا ۱۱۸ سال دیگر اگر کار به این روال پیش برود پس ما زهم اکنون باید متوجه و آماده مراجعات، ناراحتیها درآمدها، خوبیها و بدیهای روز افزون مترتب بر آن باشیم (صحیح است) و بیش از پیش آمادگی همه جانبه داشته باشیم (صحیح است) اما از طرف دیگر برای اکتشاف منابع جدید حتی در مناطق قطبی هم سراغ نفت رفته اند در دوسه سالی که گذشت منابع جدید نفتی در شمال افریقا و در افریقای سیاه و در خیلی از جاهای دیگر کم و بیش پیدا شده پس اگر از این طرف منابع نفت آفندرز یاد شد که تأمین احتیاجات دنیا از منابع نفت ما کم بشود یا بفرض دیگر بیا پیشرفت های علمی احتیاج صنعت و مصرف ماده نفت آفندری که امروز منحصر بفر دست دیگر نبود مارا ب فکر میاندازد که اولاً باید در مصرف عاقلانه و حد اعلا صحیح مصرف کردن درآمد فعلی نفت خودمان دقت بکنیم، قسمت دوم دریافت اعتبار و وام به حساب درآمدهای آتی نفت بدون محاسبه و شرط احتیاط نباید باشد (صحیح است.) قسمت دیگر منبع درآمد سازمان برنامه تأمین اعتبار از

منابع دیگر است جای کمال خوشوقتی است که امسال نسبت به سال قبل کم شده منم در این باب مثل هر ایرانی خوشوقت هستم شاید این نظر مرا نپسندید ولی همانظوری که عرض کردم من بهترین سیاستها را در رک گوئیم. حقیقت گوئی و درد را درست با مرض بمیان گذاشتن میدانم این اعتباراتی را که شما میگیرید برای خرج شخص شما و من و دولت که نیست با این اعتبارات میگوئید میسازند تیروی برق تأمین میکنند و حتی میتوانید بگوئید که اگر قسمتی از استرداد این اعتبارات به نسل آبنده باقی ماند مانعی ندارد چون سرمایه گذاری عمران آبادانی ما هم قسمت مهم برای همان نسل آبنده است پس بیا بید لغت نسازید، درست بگوئید که برای انجام فلان طرح برنامه و پروژه این مبلغ اعتبار را وام میگیریم ولی چند نکته باید توضیح داده شود که احتیاج به توجه دارد و آن این است که بگوئید بهره این اعتبار را وام اینقدر است اگر این وام را امسال نگیریم و برنامه را انجام ندهیم و دوسال دیگر بخواهیم با درآمد خودمان محل خرج آن را تأمین کنیم این پروژه تا آن موقع اینقدر گرانتر تمام میشود پس قبل آن بهره مفیدتر از تأخیر انجام این برنامه است یعنی بعد از اجرای این برنامه ما هم اصل و هم بهره را پس داده ایم و هم این اصلاح را بعمل آوریم و این استفاده را هم برده ایم. اما حالا اگر شما توانستید در یکی از این برنامه‌ها این توضیحات را درست به مجلس بدهید این وظیفه اصلی را انجام داده اید، ما امسال قسمتی هم از وام‌های قبل پس میدهیم اصولاً دونه وام داریم یکی از داخل و یکی از خارج و خود وام داخل هم دونه است یکی از مردم یکی تأمین اعتبار از طریق بانک مرکزی. آنچه که از مردم است بصورت اوراق قرضه و اسناد خزانه هر چقدر توزیع و توسعه بدهید در سلامت اقتصاد این مملکت کمک است (صحیح است) ولی از فروش و تحمیل اوراق قرضه به بانک مرکزی باید احتراز و احتیاط کرد فروش این اوراق قرضه را در آلمان فدرال يك توفیقی برای اعتبار اقتصادی ایران میدانم خیلی خوشوقتم ولی میزانی را که از طریق بانک مرکزی تأمین میکند حقد ناراحتی آن را با داشت نکنید آقای هزاره این را یادداشت بکنید در سال ۴۴ دولتیکه شمارا به

معاونت نخست وزیری انتخاب کرده ۱۸ میلیارد ریال بدهی بیانک مرکزی بر سر کار آمد ولی در سال ۴۷ این رقم به ۴۱ میلیارد ریال رسید (دکتر دادفر - شما میدانید پشتوانه اسکانس چیست ۶۰ درصدش سپرده‌های دولت است) متأسفم بهتر است آقای هزاره شما بگویند این مبلغ غیر از آنست (دکتر دادفر - شما بفرمائید) من خیال می‌کنم که اگر آقای دکتر یگانه این موضوع را هم بصورت عدم تعادل یادداشت نکنند آقای هزاره این کار را خواهند کرد. در هر حال جای خوشوقتی است که یک مقداری دولت شروع کرده است به پس دادن وام ولی در این جا حقیقتاً آنچه که به بانک مرکزی باید پس بدهد بنده چیزی ندیدم اگر سیصد میلیون تومان بابت اختلاف محاسبه کارمندان دولت می‌دهید این ربطی به پرداخت وام ندارد اگر ۴۰۰ میلیون بابت اوراق قرضه سال قبل می‌دهد و امسال هزار میلیون می‌گیرد این را استرداد نمی‌گوئیم. مهمترین نکته‌ای که من جلب توجه نمایندگان محترم را می‌کنم مربوط به وام‌های خارجی است در عصر حاضر اصول گرفتن وام از ممالک خارجی و از منابع بین‌المللی جزویکی از رشته‌های صحیح وسیله توسعه اقتصادی است ولی نظر شخص من این است که حتی المقدور باید از این وسیله احتراز کرد آقای وزیر آب و برق بخاطر می‌آورد که با وام مورد احتیاج دستگاه ایشان مخالفت کردم بگذارید من را در این مورد روشنفکر ندانند باز هم در این مورد با وام خارجی هر دستگاه دیگر مخالفت می‌کنم زیرا اگر به این ارقام توجه کنید با من هم عقیده می‌شوید این وام‌ها از هیچ بهره تا ۸/۵ بهره‌ست ولی من از همه بدتر آن هیچ بهره را میدانم برای اینکه کالایی است با جنس نامرغوب و به قیمت گرانتر (صحیح است) این را از آن جهت عرض می‌کنم که شما وزراء در آینده پشت میزهای مذاکره که با اعتبار دهندگان صحبت می‌کنید بگوئید که نمایندگان ملت ما این چنین می‌گویند و شرایط شما اگر بهتر از این نباشد نمیتوانیم قبول بکنیم اما نکته مهم‌ترین است البته مدت این وام‌ها از دو سال است تا ۳۵ سال همه جور داریم جمع ۱۵۹ فقره قرارداد قریب به دو میلیارد دلار اعتبار تأمین کرده تا بدانجا که من مطلع بودم تا اوایل سال جاری از نصف

کمتر آن فقط استفاده شده بود و از آن مبلغ کمتر از نصف هم قریب ثلث مسترد گردیده و این مطلب از لحاظ اعتبار مالی ایران بسیار جای خوشوقتی است که اقساط معوقه نگذارد و برخلاف دولت مصر که در سال قبل از پشت همین تریبون اخبار رسمی منابع بین‌المللی را خواندم که برای چهار میلیون دلار نتوانسته بود قسط وام خود را مسترد دارد و بی‌اعتباری دولت مصر در دنیا اعلام شده بود. خوشبختانه ما ۲۵۶ میلیون دلار پس دادیم ولی میدانید ۱۱۸ میلیون دلار هم از بهره پرداخته‌ایم که معادل ۴۶ درصد اصل خود وام است. ولی از این مبلغ آنچه سازمان برنامه مربوط است سازمان برنامه ۱۲۱ میلیون دلار اصل و ۸۶ میلیون دلار هم قطعاً بهره کل بوده (دکتر حکیم شوشتری - نسبت به دو هزار میلیون دلار باید حساب کرد) بنابراین آنچه که من از دولت استدعا دارم این است که بیایند و بفرمایند ما این اعتبارات را که گرفتیم و در امور عمرانی و اقتصادی بکار بردیم و پروژه‌هایی که اجرا کردیم در آمد مستقیم و غیر مستقیم از اجرای این پروژه‌ها چه بوده تا این بهره که می‌پردازیم متناسب آن بهره برداری ما معقول بنظر آید (صحیح است - آفرین) ولی در هر حال جای کمال

تشکر است که امسال ما در مقابل ۲۵ میلیارد ریال اعتباری که از خارج می‌گیریم ۹ میلیارد ریال وام مسترد می‌داریم ولی باز هم مصراً عقیده دارم باید موضوع وام‌ها تأمین اعتبار مورد تجدید نظر قرار بگیرد. اما چه بکنیم که اعتبار نگیریم آقای هزاره میدانم میزان پس انداز مردم که در بخش خصوصی بر اثر رشد اقتصادی مملکت در سال ۴۲ ۵۶ میلیارد ریال بود در هر سال ۴۷ به ۱۲۰ میلیارد ریال رسیده اگر شما محیط مناسب و مطمئن سرمایه‌گذاری و خرید اوراق قرضه ملی و گردش صحیح بورس را فراهم کردید در اختیار شما قرار می‌گیرد (رضوی - ولی ارزش را از کجا می‌آورد آقای رامبد؟) حق باشماست به آنهم می‌رسیم در این مورد من بیک نکته بسیار مهمی لازم میدانم مراجعه کنم و آن این است در برنامه سوم بانکهای خصوصی تا ۳۵ درصد منابع ولی ۶۵ درصد شبکه بانکی را در اختیار داشتند با خوشوقتی از این فعالیت در بخش خصوصی فراموش نکنیم که اعتماد مردم به بانکها فقط روی حساب دولت است

زارعی که بتابلوی بانک اعتماد میکنند و پنجاه تومان پس انداز خانواده‌اش را در آنجا می‌سپارد صاحب سهام و شریک و مدیر بانک خصوصی را نمیشناسد فقط تصور میکند بانک مطمئن‌ترین جاست و فکر می‌کند ضامن بانک دولت است او بانک را مؤسسه رسمی میشناسد و فیش بانک را مثل اسکانس میدانند من لزوم نظارت بیشتر و هدایت بیشتر بانک مرکزی را در بانکهای خصوصی شدیداً از دولت تقاضا می‌کنم تا واقع‌های که در مورد بانک انیترا در بیروت اتفاق افتاد مبدا در ایران پیش آید گرچه عوامل مربوط به آن موضوع غیر قابل مقایسه با کار بانکها در ایران است بهر حال در توسعه پس انداز مردم در بانک باید اقدام شود و بزرگ‌ترین اقدامی باید احتیاط کرد که مبدا مطلبی باعث شود تا روزی بیش از ۱۲۰ میلیارد ریال پس انداز بخش خصوصی از بانکها کشیده شود (صحیح است) اقدامات بانک مرکزی آنچه که در جریان تغییر نرخ پول‌های ممالک دیگر پیش آمد امتحان خوبی داد من نشریات و سخنرانی‌های مربوطه را در بانک حتی المقدور تعقیب می‌کنم امیدوارم سازمان‌های دیگر هم به‌ازای ظاهر سازی بوظایف پولی خود بپردازند ولی من توجه شما را به این نکته جلب می‌کنم که از تمام این اعتبارات بانکی فقط ۱۱ درصد به بخش کشاورزی تخصیص داده شد و میدانید هر کس که بیانک خصوصی مراجعه می‌کند قبلاً مستغلات داخل محدوده شهر را مطالبه میکنند شما بهتر میدانید که این پول‌ها مال بانکها نیست و مال مردم است یعنی این سرمایه‌های که از پس اندازها متشکل شده باید در جهت مورد نیاز برنامه‌های مملکت سرمایه‌گذاری شود البته در حدودی که امنیت اقتصادی مملکت نیز مراعات گردد.

مطلب دیگر راجع به ارزش مورد نیاز مملکت که در آخر برنامه چهارم ما در حدود نزدیک به دو میلیارد دلار احتیاج به واردات داریم تا بآن بتوانیم احتیاجات کالای سرمایه‌ای و واسطه مورد نیاز جهت تحقق رشد اقتصادی در صنعت و کشاورزی را تأمین کنیم دولت مدعی است که ۷۰ درصد واردات مادر خال حاضر کالای سرمایه‌ای و واسطه است شاید که یک مقداری از مواد مصرفی جزو کالای واسطه حساب شده بهر حال با پیشرفت‌های کلی کشور کدام ایرانی

است که بتواند قبول بکند برای جای گوشت، کره، پنیر روغن نباتی، شکر و اتومبیل. صدها کالای شبیه آن بعد از پنج سال با تمام امکانات فوق‌العاده که در اختیار دولت بود، هنوز ارقام قابل ملاحظه‌ای که سی درصد کل رقم واردات ما را تشکیل میدهد کالای مصرفی که ممکن بود در داخل تهیه شود از خارج وارد می‌کنیم. میدانم دولت گاهی از اوقات برای ثابت نگه داشتن قیمت‌ها و بالا نرفتن هزینه زندگی مجبور است که ورود بعضی کالاهای مصرفی را اجازه دهد ولی نه گوشت، نه آنکه طبق بودجه موجود شما بیست میلیون تومان بابت هزینه کمر کی گوشت بدهیم و یا بل هوایی بین تهران و حبشه برای آوردن گوشت جزو افتخارات شما باشد که گوشت وارد می‌کنیم شما بودجه‌های دیگری که حالا خواهیم رسید ملاحظه بفرمائید ببینید که اگر این بودجه‌ها درست میبود برای فراهم آوردن وسائل جهت تأمین گوشت در داخل مملکت مصرف میشد آنوقت بودجه دامپروری را نگاه بکنید، بودجه‌های دیگرمان را نگاه بکنید بعد در عدم تعادل کارهای دولت هم عقیده می‌شویم مازاد واردات بر صادرات در ده ماهه اول سال ۴۷ قریب یک هزار میلیون دلار بوده تنها در سه ماهه اول سال ۴۷ از دیوار واردات بر صادرات ۹۳ میلیون دلار هم بیش از سه ماه اول سال ۴۶ بوده ولی تأسف بیشتر در تر کیب این ۹۳ میلیون دلار است زیرا احتمالاً برای فعالیت‌های جدید دولت خریده‌های بیشتری کرده بود و واردات بیشتری داشتیم واردات ۹۰ میلیون دلار بالاتر اما شرمندگی در این است که در این سه ماه اول سال نسبت به سه ماه مشابه سال قبل صادرات پائین آمد. واردات اتومبیل‌های سواری و بدنه اتومبیل بیش از ۴۲۰ میلیون تومان در حالیکه واردات تراکتور فقط ۸۸ میلیون تومان آبا این رویه با انقلاب سفید و لزوم رشد کشاورزی می‌خواند، در هر حال دولت مدعی است که صادرات بطور نسبی بالاترفته ولی این بالاتر رفتن صادرات همانطوریکه قبلاً عرض کردم مقدار قابل توجهی نسبت به اتخاذ سیاست منتقل ملی است که با مالک شریک اروپا یا معاملاتی می‌کنیم ولی نباید متوجه بود که در ممالک خاور میانه مشغول سرمایه‌گذاری در صنایع مشابه ما هستند که اگر امسال

تطبيق میکند جواب شمارا مینویسد و میدهند) بنده اصولاً يك پیشنهاد در این مورد دارم که امر تعاون باین مطالب خاتمه بیدانمیکند که زارعی نباید ۵ تومان آنجا سهم بگذارد آخر ماه باید ۱۰۰ تومان وام مطالبه کند امر تعاون باید آنقدر گسترش پیدا کند که نه تنها تعاونی در امر کمک بتولید باشد بلکه تعاونی شود که نتوانند کارخانجاتی که محصولات اینها را هم تبدیل میکنند سهم داشته باشند بتوانند در توزیع سهم کردند که در هر حال تقریباً باستثنای مزارع بزرگ که از این ببعده باید تأسیس بشود همه در این شرکت سهم باشند پس چرا نمیتواند از سرمایه بانک کشاورزی يك بانک تعاون درست کند؟ که هم این تخمیل بر بودجه بر نامه نباشد (صحیح است)

فرهاد پوروس این تهاراه حل است.
مهندس ارفع جناب آقای رامید شاید فسر اموش فرمودید که سازمان تعاونی کشور با سرمایه ۲۰۰ میلیون تومان که از بانک کشاورزی گرفت برای این کار است این اضافه اعتبار برای تأمین کادر و کارهای اداری سازمانهای تعاونی کشور است و آن سرمایه اساسی در اختیار سازمان تعاونی کشور

رامید - اجازه بفرمائید شمارا روشن کنم بطور کلی دولت در سال گذشته ۲۷ میلیون تومان برای همین کارهای اداری که فرمودید داد و در سال ۴۸ مبلغ ۳۱ میلیون تومان افزایش داده (مهندس ارفع - توسعه پیدا میکند و برای تقویت کادر است) ولیکن اعتبار اعطائی مورد نظر شما فقط همان رقمی است که از سازمان بر نامه داده میشود در سال گذشته ۴۷ میلیون تومان بود امسال به ۳۵ میلیون تومان تقلیل پیدا کرده (مهندس ارفع - این غیر از آن سرمایه است) عرض میکنم ولی این سازمان در طول مدت ۱۶۰ میلیون تومان در سنوات قبل گرفته بود که جزء سرمایه دولت در آن سازمان فعلاً محسوب و منبسطور است اما سرمایه بانک کشاورزی چقدر است جناب آقای مهندس ارفع در حدود (مهندس ارفع - در حدود هزار میلیون) در حدود هزار میلیون تومان. نکته ای از فرمایشات شاهنشاه چنین است بعد از انقلاب ششم بهمن و به نمر رسیدن تلاشها و کوشش های هماهنگ گروههای

مولد ثروت بزودی این واقعیت آشکار گردید که بدون وجود تعاونی ها امکان کار واقماً مفید برای کشاورزانیکه صاحب آب و ملک شده اند نخواهد بود (پزشکپور - جناب رامید حتی برای شر کنه های سهامی زراعتی دیگر اعتباری پیش بینی نکردند) بلکه این زاهم با داشت بفرمائید جناب آقای مهندس روحانی جناب عالی که در امر کشاورزی بترتیبی مؤثر هستید چون هم آب هم بزودی برق در امر کشاورزی سهم برر کی دارد گرچه بظاهر برای کسانیکه فقط يك صفحه بودجه را میخوانند اعتبار آب و برق فقط ۱۱۵۲ میلیون تومان قید شده ولی اگر تا صفحه آخر بخواند متوجه میشود جمعاً ۲۹۲۰ میلیون تومان بدست دستگاه شما خرج میشود یعنی ۲۱ سازمان دیگر هم مؤسسات وابسته هستند (بر دلی - سازمان های بی مسئولیت و حقوقهای گزافی)

ولی دو نکته را از نظر يك ابرانی عرض میکنم شما میزان نیروئی که تهیه کردید خودتان میدانید رقم نمیخوانم چقدر موفق شدید که مردم برسانید آنرا هم میدانید این عدم تعادل صحیحی نیست چقدر موفق شدید آب در پشت سد ها نگاهدارید و مهار کنید ولی متقابلاً چه میزان موفق شده اید شبکه توزیع آب را توسعه دهید مثلاً در سد زر که برای ۲۲۵ هزار هکتار پیش بینی شد اکنون دستگاههای دولت مدعی هستند به ۲۰ الی ۲۲ هزار هکتار آب میدهند ولی بعضی ها شاید خیلی وارد نیستند میگویند ۴۲ الی ۱۴ هزار هکتار بیشتر زیر کشت نیست اگر ما بر نامه ها بمان را طوری تنظیم بکنیم که لافل آنچه خرج کرده ایم و سد ساخته ایم هر چه زودتر و بیشتر بهره برداری بکنیم مردم استفاده کنند نیشکر کاشته شود و بعد از ورود شکر جلو گیری شود که قسمتی از ارز مورد احتیاج مملکت تأمین بشود (اخلاقی - این برنامه درست اجرا است) آقای اخلاقی شما با سلامتی مزاجی که دارید امیدوارم صد سال عمر کنید ولی در حالی که شاهنشاه ایران تمام احتیاجات و وسائل لازم را برای پیشرفت همه جانبه مملکت فراهم فرمودند و در مدت پنج سال تصدی کار این دولت همه گونه اوضاع مساعد وجود داشته من در این تاخیر ابرار دارم و آنرا نوعی تغلل میشمارم که در تکمیل شبکه توزیع آب دولت باید تسریع مینموند در زارعی که تا قبل از

تصدی دستگاه شما سر میراب محل هکتاری ۶ تومان میگرفت و بعد از تصدی وزارت آب و بسزق هم هیچگونه اقدامی، دخالتی در امر بهبود آب در آن محل نموده صرفاً بسبب این که نماینده شما سوار اتومبیل میشود و میراب سابق سوار الاغ میشد با سبب این که نماینده شما ممکن است خواب و در دست داشته باشد ولی تصدی محل قبلی فقط با که ماهی قناعت میکرد اکنون به ازای شش تومان قبل شما ۶۰ تومان میگردد (صادق سمعی - ۱۵۰ تومان) بعقیده من در چنین مورد اضافه دریافتی شما جز باج گرفتن چیز دیگری نیست اینها تعدادشان زیاد است خودتان دستور بفرمائید در جاهائی که وزارت آب و برق هیچگونه اقدام و عملی انجام نداده پول بیشتری از مردم بگیرند شما گوزاب زنبق میدانید کجاست؟ بفرمائید این نامه را عیناً میدهم بخودتان (نامه را به وزیر آب و برق دادند) (فرهاد پور - پس حقوق مهندس توانا را از کجا بدهند؟) (معزی - مهندس توانا مرد شریفی است) بنده راجع به اشخاص کاری ندارم.

اما دولت کارهای بظاهر خنده دار و بیاطن تلخ دیگری انجام میدهد طی مصوبات بودجه سال ۴۷ مبلغ ۴۷ میلیون تومان در معادن ایران سرمایه گذاری کرد آقای دکتر ضیائی میدانید نتیجه این سرمایه گذاری چه شد نتیجه این سرمایه گذاری ۴۷ میلیون تومانی این شد که درآمد ۱۲ میلیونی سال قبل امسال به ده میلیون تقلیل پیدا کرده میخواهید صفحه اش را بخوانید چون احتمالاً شما میخواهید جواب بدهید قسمت پنجم کد ۴۵۰۰۰ بردارید بخوانید اما از این کار متنه نشدید امسال هم باز یک رقم ۳۶ میلیون تومانی باسم هزینه معادن گذاشتید میباید میگویند نقشه برداری میکنیم، تحقیقات میکنیم متأسفانه جمع ارقام مربوط به این اعمال بیش از شش میلیون تومان نیست لذا توجه بیشتری لازم است تا کمبود ارز مورد نیاز کشور از مجموع همین طرق فراهم گردد در طول مدت مذاکرات راجع به این بودجه نماینده وزارت راه را ندیدم خیال میکنم که نماینده وزارت راه بحق شرکت نموده برای اینکه با اینهمه سر و صدا که پشت تریبون مجلس راجع بر اهای روستائی و استانی

شده امسال که دولت پنجهزار میلیون تومان بیشتر خرج میکند ۱۶۰ میلیون تومان از راههای استانی و فرعی کم کرده آیا این تعادل است؟ آیا راههای روستائی مملکت باین شکل تأمین میشود؟ شاید بعضی ها فکر کنند جاده نمیسازیم راه آهن میسازیم متأسفانه ۱۳۰ میلیون هم دولت از ساختمان راه آهن کم کرده اما برای مدارهای مخابراتی بودجه ۲۷۶ میلیون سال ۴۷ را به ۵۰۴ میلیون افزایش داده یعنی ۲۳۲ میلیون تومان اضافه نموده در حالی که سالیانه قریب ۲۵۰ الی ۲۶۰ میلیون پاکت داخلی و ۴۰ الی ۵۰ میلیون پاکت خارجی توزیع میشود یعنی جمعاً ۳۰۰ میلیون پاکت بوسیله دستگاه پست برای افراد در این مملکت توزیع میگردد با وجود این با تمام تأخیر و شکایت و اشکالاتی که درباره پست همه مردم عنوان میکنند دولت بودجه پست را در سه میلیون کم میکند اما برای ۳۵۰ هزار تلگراف خارجی که انجام میشود قریب دو بست میلیون تومان بودجه اضافی در نظر میگردد البته نحوه توزیع عواید مملکت با ترتیب احتیاجات اکثریت مردم تطبيق نمیکند این هم نمونه ای از پست روستائی شما. آیا این نحوه توزیع اعتبارات در جهت انقلاب سفید ایران است؟ پول ندارید که بتعاون روستائی بدهید ولی ۹۷ میلیون تومان هزینه متفرقاً از حال پیش بینی میکنید با این توضیحات و نمونه ها باید گفت آن بودجه های عمر ان روستائی، آن جاده روستائی، آن تعادل روستائی، آن پست روستائی، همه کسر گردیده در حالیکه بیش از پنجهزار میلیون بودجه کل امسال اضافه شده.

چون برده ز روی کارها بردارند معلوم شود که در چه کاریم همه (احسنت) این بود نحوه تقسیم و توزیع اعتبار در حالیکه فرمایشات شاهنشاه ایران در جهت لزوم توجه بطقه دور افتاده و زارع محروم این چنین است که قرائت میکنم «باید بفکر مردمان دور افتاده و دهات باشید برای شهرها بالآخره روزی اقداماتی انجام خواهد گرفت ولی هیچکس بفکر مردمان نقاط دور افتاده نیست و فریاد مردم

را کسی نمی‌شنود. نمایندگان محترم این فرمایش شاهنشاه است و آن اقدامات دولت شما (احسنت) حالا از توزیع که بگذریم به قسمت نحوه خرج میرسیم این پولها را بهر حال بدون توجه با ولایت باین دستگاهها میدهند بیکی بیشتر و بیکی کمتر ببینیم به چه نحو خرج میکنند و آن چیزی که از آقای هزاره منتظر الوزاره خواست کردم این بود که زحمت ما را کمتر بکنید و در این قسمت نوع خرجها که فصول مختلف بعنوان حقوق و دستمزد، کالای مصرف شده و مواد مصرف نشده، آب و برق و اجاره و امثال آن در هر دستگاه سر جمع و یکگذازدید بهتر است جمع حقوق با اجاره با مزایای پرداختی کلیه دستگاههای دولت را برای اطلاع نمایندگان یکجا هم صورت میدادید ولی این بار من برای شما حساب کردم فقط از سال ۲۶ به ۴۸ مبلغ ۱۲۶۷ میلیون تومان مخارج اداری دولت غیر از ارتش افزایش یافته که از این مبلغ فقط ۷۳۶ میلیون تومان را در ظرف دو سال حقوق زیادتر میدهد، ۳۰۰ میلیون تومان مزایا افزایش یافته و مواد مصرفی دستگاه دولت یعنی قلم و کاغذ و مواد و لاستیک اتومبیل و غیره اگر امثال آقای عباس میرزائی ایراد نکیرند نمونه از دیاد و کسترش بوروکراسی است ۵۳ میلیون تومان در دو سال اضافه شده ولی در همین مدت از بودجه جاده های روستائی ۱۶۰ میلیون تومان کسر میکنند و من از کسانی که بودجه سری را اصلاح کردند متشکرم در هر حال ظرف دو سال بودجه سری ادارات غیر از دستگاههای ارتش را ۴ میلیون تومان اضافه کرده اند حضار محترم من در ابتدای مطالب توضیح دادم که این مسائل مطالبی است مربوط به همه افراد ایرانی متأسفانه این حقایق تلخی است که در این بودجه ملاحظه میشود آنچه که بنظر من مهمتر از بودجه پولی است جناب هزاره متصدی دفتر بودجه در سال آینده باید منضم به این چهار جلد کتاب اصلی اضافه بکنند بودجه نیروی انسانی است زیرا سر نوشت تمام امور بدست نیروی انسانی باید تعیین شود.

حال بنگاه کوچکی میکنیم ببینیم که در عرضه و تقاضای نیروی انسانی در بازار کار شما چه کرده اید در وضع

گنونی سالیانه دوست هزار نفر افراد جدید آماده کار جزء قوای فعال مملکت وارد عرضه بازار کار میشوند باید دید کار برای دوست هزار نفر چگونه و در چه رشته تامین میشود طبق محاسبات مفصلی که سعی میکنم خلاصه نمایم ۹۰ هزار نفر اینها باید در دستگاههای صنعتی جذب شوند. ۶۰ هزار نفر از آنها در هر سال باید جزو دستگاههای کشاورزی بروند ۵۰ هزار نفر در خدمات مختلف بخش خصوصی و عمومی بنابر این باید بد صد هزار نفر دیپلمه مدارس متوسطه دو سال دیگر چه خواهند کرد آنها نه صنایع میروند نه یکشاورزی. وزیر آموزش و پرورش که در دولت می نشیند و چنین بودجهای را قبول میکند نمیداند که احتیاج ما سالیانه ۱۸ هزار نفر متخصص تکنیسین میباشد ولی شما ۲ الی ۳ هزار نفر نیمه کاره بیشتر نمیتوانید از مدارس حرفه ای بیرون بدهید در حالیکه بزودی صد هزار نفر دیپلمه اکثر بیسواد بیکاره بیرون میدهد که اگر به آنها کار و نان ندهید با بد نشینید بودجه زندانها از یاد کنید (عده ای از نمایندگان - احسنت) جناب آقای فولادوند (چند نفر از نمایندگان - مریض هستند) چرا فولادونها مریض میشوند بسبب مراجعه مستمر جوانان دیپلمه بیکار حوزه انتخابیه است (خنده نمایندگان) بله همه میخندید برای اینکه هم حقوق میگیرید و هم خانهتان گرم و نور منظر تان است بله اگر سوزی کار نداشتید کنار خیابان میخوابید آنوقت دیگر نمیخندید (بکنفر از نمایندگان - اینطور صحبت نکنید) (اخلاقی - همه ما دیپلمه بودیم) آنسوزی که شما دیپلمه بودید بیاد بیاورید ببینید چند نفر دیپلمه بودند و دستگاه به چند نفر احتیاج داشتند امروز دانشکده های فنی ما، هنر سرا و هنرستان و هنر کده و مدرسه حرفه ای باید تهیه و اضافه شود آنکه هر ساله شاگردان بیچاره آواره برای پشت در دانشگاه تهیه میکنند و مرود میکنند (اخلاقی - ادبیات لازم است) به ادب یک کمی بیشتر احتیاج داریم در هر حال نکته بسیار مهمی که لازم میدانیم یاد آور شوم این است متخصص عالی کشاورزی مادر حدود چهار صد نفر احتیاج داریم ۲۷۰ نفر رادانشکده های داخل و شاید تعدادی در خارج تهیه میشود خوشوقت ولی از ۹۰ هزار کارکن که بیان شد باید بسر کار بروند ۵۴

هزار نفر باید کارگر ماهر باشند زیرا تا موقعیکه مصنوعات داخلی شما از لحاظ قیمت تمام شده قابل رقابت با بازار خارجی نباشد این صادرات و ارز فراهم نمیشود و تا موقعیکه کارگر ماهر تهیه نشود آن کالا به قیمت ارزان تهیه نخواهد شد (صحیح است) پس آنچه ما از جهت نیروی کار اشتغال افراد مملکت - رفاه خانواده ها و همچنین تقویت صنعت و بالابردن صادرات خود همه و همه لازم داریم فراهم آوردن و - اول تربیت کارگران ماهر است که دولت با وجود پنج هزار میلیون تومان اضافه بودجه در این مورد توجه کافی نکرده در حالیکه شاهنشاه ما میفرمایند « آنچه ضرورت بیشتری دارد وجود آید دستگاههای حرفه ایست لازم نیست که همه کشور دکتور و مهندس و دیپلمه باشند اگر بنا باشد همه تیترا دکتوری داشته باشند تکلیف اداره ممالک چه میشود کشور نجار، آهنگر، سیم کش و غیره نیز میخواهد» مثلاً در یک شهرستان که من چند قرن خودم گذشتگانم آنجا زندگی کرده ام یعنی طوالش ۱۰۰ هزار نفر جمعیت دارد سالیانه ۲/۶٪ باین جمعیت اضافه میشود یعنی ۲۶۰۰ نفر بعد از چهار سال دیگر وارد دبستان شما میشوند برای جمع این ۲۶۰۰ نفر سالیانه یکباره یا یک نیشه یا یک چکش که برای مدرسه حرفه ای آنها فرستادید کجاست؟ در زمانیکه قریب ۳۰۰ میلیون تومان اضافه بودجه برای خرج مدار مخابراتی تصویب میکنید. بمناسبت دیری وقت سعی میکنیم هر چه زودتر باین مطالعه خاتمه بدهیم (احسنت) میدانم این حرفها برای بعضی ها خسته کننده است که خواب را بشنیدن در ده های ملت ترجیح میدهند بمن احسنت میگویند (عده ای از نمایندگان - اینطور نیست ما حاضریم بشنوم) پس احسنت در کوتاه کردن صحبت من نفرمائید دو نکته اساسی را لازم میدانم که به تهیه کنندگان لوازم در دستگاه مجریسه یاد آور شوم همچنانکه اتومبیل بدون رل یا بدون ترمز یا بدون گاز نمیتواند صحیح و سالم حرکت کند همچنان هم اگر در اصول رژیم پارلمانی ما که همیشه مورد تأیید شاهنشاه است مراعات تفکیک قوا نشود گرفتاری متصدیان درائی و مردم بیشتر خواهد شد فرمایش شاهانه چنین است (بگذازد افتخار کنیم در موقعیکه در بسیاری از نقاط

جهان مخصوصاً در محیط نزدیک حکومت های پارلمانی یکی پس از دیگری سرنگون و پایمال میشوند و از بین میروند در کشور ایران بالعکس رژیم پارلمانی و مشروطه روز بروز قوی تر و ریشه دار تر میشود) این فرمایش شاهنشاه است بهمین جهت توجه آقای وزیر دادگستری بخصوص راجع می نمایم که رویه ای که دولت رسم کرده تا با دوسطر قانون تمام وظائف قوه مقننه را عهده ان تصویب نامه نحوه اجرائیه احاله نماید مخالف اصول پارلمانی است (صحیح است) مطلب تمام نشد اصول پارلمانی مشروطه ماسه قوه دارد قوه سوم قوه قضائیه است اختراع عیالات هیئت رسیدگی در لوازم و جانشین کردن این هیئت رسیدگی بجای دادگاه قضائی در اختیار دستگاه مجریه نه تنها اصل عدالت را متزلزل میسازد دیگر کاری برای دستگاه قضائی هم باقی نمیگذارد (صحیح است)

این آنجائی است که اتومبیل نه ترمز خواهد داشت نه رل فقط با گاز تنها اتومبیل صحیح و سالم بمقصد نمیرسد آقایان وزراء برای همیشه اینجان خواهند نشست و وزیر نخواهند بود روزی هم بصورت مراجعه کنند به دستگاههای اجرائی مراجعه میکنند و تقاضای احقاق حق میکنند مدعی، قاضی و اجرا کننده بر اثر این نحوه لوازم تقدیمی شما و قوانین مصوبه اکثریت حزبی شما همه یکی است و آنوقت متوجه خطهای زمان تصدی خود خواهید شد (مهندس ارفع - لایحه اصلاحات جنگل) (مهندس عنتر - من خودم در دستگاه بودم این حرفها مربوط به کجاست؟) هنوز هم هوای دستگاه اجرائی دسر شما هست. نمایندگان محترم با سیاستگرایی از صبر و حوصله و شکیبائی که در استماع مطالب نمودید با آخرین و کوتاهترین ولی مهمترین مطلب خود میپردازم و بگفتارم خاتمه میدهم آن نکته مهم و اساسی لزوم توجه به مبانی اخلاقی و وحس و وظیفه شناسی و ایمان ملی است (صحیح است) بنظر قطع ما احتیاج مبرم داریم که که به تقویت مبانی اخلاقی و اصلاح رویه نامطلوب فعلی خودمان توجه کنیم اگر ما در این کار قصور و رژیم نشانه آنست که در دوران فراوانی و نعمت آنچه را که در زمان سختی و مشقت تأیید فرامیگرفتیم فراموش کرده ایم و آن اینست که اساس بقا و پیشرفت هر مملکت بر پایه ایمان

این کار را کردیم) شکر خدا که از برکت رهبری دانا و توانادر سرزمین ما اکنون فرصت آن فرا رسیده که به پیشرفت بدون کشمکش بتحول بدون تنفر نائل آئیم نه بدون اختلاف سابقه ولی بدون خودبستگی نه بدون تفاوت عقیده بلکه بدون خودبینی، اینست پیام من اینست نظر به حزب مردم و اینست خواسته خود مردم (احسن).

عباس میرزائی - الان ۱۱۰ نفر در جلسه هستند بفرمائید هم مسلکان شما بنشینند و جوان بشنوند.

۳ - تعیین موقع جلسه آینده - ختم جلسه

رئیس - چون وقت دیر است و آقایان هم خسته هستند خواستم از آقای دکتر دافر خواهش کنم بیاناتشان را بفرما صبح موکول کنند با اجازه خانها و آقایان جلسه امشب را ختم میکنیم جلسه آینده ساعت ۹ صبح خواهد بود.

(بگره بعد از نیمه شب جلسه ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

معتقدات آن ملت استوار است (احسن) اگر ما بخواهیم موفق بشویم باید بدانیم بوسیله آن چیزی نیست که داریلم بخاطر آن ثروتی نیست که اندوخته ایم و به توسط آن علمی نیست که آموخته ایم بلکه فقط بسبب آن چیزی هست که هستیم بگذارید حقیقت را بگویم ما اکثرأ چه هستیم مامفلوب فسادیم و آنرا درایت میدانیم (یکی از نمایندگان - این بی انصافی است) مامحکوم هوسیم آنرا مصلحت مینامیم مامقهور مقامیم آنرا خدمت میخوانیم (عدهای از نمایندگان - صحیح است) (عدهای از نمایندگان - صحیح نیست) پیشرفت ما بجهت مبلغی نیست که سرمایه گذاری میکنیم یا برقم بودجهای نیست که تصویب میکنیم بلکه بمیزان ایمان و پایه معتقداتی است که داریم پس بیائید خود را با ایمان عمل را با وجدان و نظر گاهمان را با بدهم میهنان پیوند دهید وحدت علایق را به وحدت ملی و اشتراك منافع دسته خود را به اشتراك منافع ملی مبدل سازید (مهندس ارفع - مامدتی است